

FRANJO IZ ASIZA

GLASNIK VELIKOGA KRALJA

Fra Dario Galic

Mnogi će se složiti da je sveti Franjo Asiški jedan od najpoznatijih svetaca naše Crkve. Malo je svetaca u Crkvi koji su ostavili toliki trag u svoje vrijeme kao sveti Franjo te utjecali toliko na čitavu kasniju duhovnost, a njegova osoba ne prestaje sjajiti i privlačiti ljude Isusu Kristu i u naše vrijeme. Tu se potvrđuje ona tvrdnja da su sveci prije svega ljudi budućnosti, a ne prošlosti. Ti ljudi, naši sveci, pa i oni neproglašeni, prošli su svoj hod zemljom isto kao i mnogi drugi ljudi, ali opet s velikom razlikom. Ti su ljudi svoj život uskladili s porukom Isusa Krista. Pustili su ga u život ne gubeći svoje individualnosti ni posebnosti. Njihova je egzistencija doseгла puninu za koju su stvoreni. Dopustili su da im Isus Krist bude apsolutni temelj, a gdje se u isto vrijeme događa da je taj *apsolutni temelj istodobno i odnos; ne manji od mene, koji spoznajem, mislim, osjećam, ljubim, nego viši od mene, tako da ja mogu spoznavati samo zato što sam spoznat, mogu ljubiti samo zato što sam već prethodno ljubljen.*¹

Svi su sveci prošli put svojega egzodusa, svoj izlazak, svi su imali svoje metanoje, svoja obraćenja i prihvaćanja onoga na što su pozvani, pa tako i sveti Franjo. Životopisci svetoga Franje prenose nam jedan događaj iz njegova života koji će ga obilježiti, a radi se o njegovu boravku u tamnici nakon što je zarobljen u vojnome porazu Asiza protiv Peruđe. Bio je okovan i podnosio je gnusobu

Svi su sveci prošli put svojega egzodusa, svoj izlazak, svi su imali svoje metanoje, svoja obraćenja i prihvaćanja onoga na što su pozvani, pa tako i sveti Franjo.

¹ Joseph RATZINGER, *Teološki nauk o principima: elementi fundamentalne teologije*, Rijeka, 2010., 84–85.

tamnice. Dogodilo se da su mu najednom sve lađe potonule. Nije uspio u onome što je naučio, naime ratovanjem postići plemićki naslov. Franso je težio tome naslovu misleći da će ga upravo taj naslov uzdići, ispuniti te opravdati njegova traženja i njegove želje. Zasigurno je Franso puno maštao o svojim slavnim bitkama i pobjedama, a ova za koju se spremao trebala je biti samo jedna u nizu. Možda je već gledao kako mu se svi dive i kako ga časte. Zasigurno se u Fransu skrivala velika glad i potreba da bude priznat i velik. Danas mi tu njegovu potrebu ponekad nazivamo *samoostvarenjem*. U svojim maštanjima hranio se Franso već onim do čega je tek trebalo doći. Najednom se našao u slomljenu stanju. Njegovo je tadašnje stanje bilo posljedica neuspjeha u njegovim očima i u očima svijeta, a upravo je taj ljudski neuspjeh veliko obilježje današnjega čovjeka.

Upravo se današnji čovjek počesto nalazi u svojevrsnoj tamnici okružen kladama vlastitih neuspjeha. Sa svih je strana pritisnut. Sve manje traži zaklona u Bogu i u obitelji koja proživljava svoju krizu, ako ne i najveću krizu od početka kršćanske civilizacije. Današnji čovjek ima želje i vlastite zamisli. On traži ostvarenje i ispunjavanje svojih želja. Služi se svim mogućim sredstvima kako bi utažio nutarnju potrebu. Podvrgava se toj želji tako da ona počesto s njim gospodari. Postaje pravi rob vlastite želje te doživljava svojevrsno robovanje, kako to Pismo veli: *Jer svatko robuje onomu tko ga svlada* (2 Pt 2,19b).

Franso je u boravku u tamnici bio okružen pitanjima što dalje. Ono što je on sebi predodredio srušilo se kao kula od karata. Upravo u tomu njegovu stanju Bog je stvarao prostor za nešto

novu, veliko i veličanstveno. Nešto što on sam nikada nije mogao ni zamisliti. Franso tada nije znao da je predodređen za velika djela, ali na način koji nikada nije zamišljao. Naš Bog Otac ima plan sa svakim čovjekom. On ga je pozvao u život i namijenio mu je određen put. Postoje napasti, prepreke, a i sam napasnik koji nas želi zaustaviti da ne uđemo u taj njegov blagoslov jer *moj narod gine; nema znanja* (Hoš 4,6). Ali kada čovjek nema toga neophodno potrebna odnosa i znanja o svojemu Stvoritelju, sam i bez njega nastavlja uređivati svoju egzistenciju. Sam se odlučuje za ovo ili ono, protiv ovoga ili onoga. Čezne u dubini srca za ispunjenjem, ali na pogrešan način. Bog sve to promatra i s vremena na vrijeme se umiješa jer se njegovo ljubljeno dijete ne kreće po onome putu koji mu je on, njegov Stvoritelj, namijenio. Čovjek koji je bez istinskoga susreta s Bogom može se držati ostvarenim i ispunjenim, ali njegova je ispunjenost tek privid. Je li nešto privid, vrlo se brzo pokaže. Zadovoljstvo bez Božje blizine kratko nas drži te brzo postajemo nezadovoljni i frustrirani. Neće nas ispuniti ni titule ni funkcije, ljudi to često shvate kasno ili nikada. Današnji čovjek tu puninu počesto želi bez Boga, bez njegove pomoći i vodstva. Tu se događa lom, grijeh. Zaboravlja se da je Bog jedini koji zna koji je put za nas uistinu pravi put, koji način i kada se to naše ostvarenje zajedno s njime ima dogoditi. Suprotno tome, čovjek to želi odmah i sada te svojim grijehom postaje onaj koji preskače vrijeme. Bog je taj koji određuje način i vrijeme, a *svaka neposlušnost, svaki grijeh u svojoj biti sadrži preskakanje vremena*.²

² Hans Urs von BALTHASAR, *Teologija povijesti. Kerigma i sadašnjost*, Zagreb, 2005., 32.

U Franjinu boravku u tamnici pokazuje se svojevrsna Božja paradigma u njegovu odnosu s ljudima, posebno s pojedincima s kojima ima namjeru izvesti posebna poslanja. Bog Franju pripravlja kako bi ga upotrijebio. On ga nije odjednom oteo s njegova dotadašnjega puta, nego to čini kao velik pedagog. Nakon tamnice i tjeskobe Franjo se duboko u srcu pita što sada. Tada progovara Bog i sije na pripremljenu njivu. Ponekad se u životu pojedinca sve mora srušiti kako bi Bog pripremio mjesto za nešto novo što tek treba doći. Bog je Franjino srce pripremio kako bi mu kasnije mogao progovoriti u snu. Kada se na prvi pogled osvrnemo na taj događaj, vidimo da se radi o običnu snu. Tko još vjeruje da Bog progovara u snu? A Pismo nam donosi primjere Samuela, svetoga Josipa i drugih. Bog uvijek vidi način kako će sebe ponuditi, a na čovjeku ostaje stvar izbora. Bog pripravlja situacije u kojima nam intenzivnije progovara. On progovara samo onoliko koliko ljudsko srce može nositi i na način na koji ono to može primiti. Služi se svime, i to od pitanja besmisla, tjeskobe, bolesti, smrti... Nama se možda čini da se stvari u životu pojedinca samo poklapaju i to je to. To ipak nije tako. Ima netko tko pomno motri na nas svakoga dana, netko tko nas poznaje bolje nego itko na svijetu, netko kome ništa nije skriveno ni tajno. Taj svakodnevno širi svoju mrežu ljubavi kako bi svakoga od nas u nju zapleo na različite načine. Dio te njegove mreže ponekad su i ljudi s kojima živimo ili ih tek ponekad susretnemo.

To Božje očitovanje koje se dogodilo u Franjinu životu preko obična sna ne znači da se

ono događa samo svecima. Zar naš Bog voli samo svece ili zar se samo njima obraća? Naravno da to nije tako. Bog progovara čovjeku i danas na toliko različitih načina i to na onoliko načina koliko ima ljudi na svijetu. Njegovo djelovanje u našem životu ovisi onoliko koliko ćemo mi slušati. Isus upozorava i veli: *Pazite dakle kako slušate* (Lk 8,18a). On uvijek ima načina i pronalazi način. Njegovo djelovanje i izlivanje milosti ovisi i o našem odgovoru na njegovu ponudu. Njegovo će djelovanje biti proporcionalno našem predanju srca. Jedino u tome. On daje piti onome koji je žedan. Svaki koji traži nalazi. Svi znamo kako se naš Bog silno proslavio u sluzi svojemu Franji. Njemu je bio dovoljan san kako bi počeo bolje osluškiivati. Mnogi će dobiti i više od toga, ali im to ne će puno pomoći na putu svetosti. Ostaje stvar potpuna predanja i iskrena traženja Božje volje. Jer ako imamo i Božje milosti, sakramente, službe i darove, ne znači da će se Bog nama prilagođavati. Neće on blagosloviti ono što smo mi ljudi domislili, a protivno je njegovu načinu. Bog ima svoj način i Duh Sveti se neće, kako se počesto misli, prilagođavati kako kome sine, miš-maš u glavi. Bog je taj koji daje modele i načine, a ne netko drugi. Bog je taj koji ima plan, a mi smo suradnici Istine.

Nakon što je Franjo povjerovao Gospodinu u snu, nastavlja još snažnije uporno tražiti Božju volju. Sam će svetac više puta reći da mu je sam Gospodin rekao ovo ili da mu je udijelio nešto drugo. Franjino se srce nije smirivalo ni zaustavljalo dok nije bilo sigurno što Gospodin hoće i na koji način on to

hoće. Tako je naš Gospodin uvježbao sveca kako bi bio spreman za poslanje. To je hod i put i na tome putu kod Franje nema ništa *ad hoc* tako što bi Franjo nešto veliko radio svojom snagom ili svojim umom. Franjo će još mnogo puta osluhnuti Gospodina jer je dobro slušao. Bogu je trebalo vremena s Franjom kako bi ga pripraviio, kako bi ga mogao upotrijebiti kao predana glasnika velikoga Kralja. Franjo će postati neumoran u poslanju jer *onima koji se u Gospodina uzdaju snaga se obnavlja, krila im rastu kao orlovima, trče i ne sustaju, hode i ne more se* (Iz 40,31).

Bog je ispunio sve ono o čemu je svetac sanjao i za čim je čeznuo, ali na svoj način, onako kako je on to zamislio u povijesti spasenja. Bio je i jest velik, priznat i poznat. Za svim je tim Franjo čeznuo. Ako Bog neke stvari i odgađa, ne znači da ih ne će ispuniti, ali ne znači ni da će ih ispuniti po našoj zamisli, nego po svojoj. Kako bi Bog postao redatelj našega života, potrebno mu ga je predati, a to je upravo Franjo napravio. Bog želi ispuniti i sva naša opravdana traženja i naše čežnje. Ali ako bismo željeli saznati što on u biti hoće od našega života, potrebno je ponekad samo malo više otvorena srca i odvojena vremena za ustrajno osluškivanje jer *Bog naš dolazi i ne šuti* (Ps 50,3).

Franjino se srce nije smirivalo ni zastavljalo dok nije bilo sigurno što Gospodin hoće i na koji način on to hoće.

